

Рейтинговий звіт ARBN 001-004 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	ВАТ «АРТЕМ-БАНК»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	30.10.2007 р.
Дата оновлення рейтингу:	28.05.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання:	uaBBB-
Прогноз рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ВАТ «АРТЕМ-БАНК» за за 2004-2008 рр. та I квартал 2009 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Історія кредитного рейтингу

Дата	30.10.2007	27.05.2008	26.12.2008	28.05.2009
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу ВАТ «АРТЕМ-БАНК» підтримується:

- збалансованістю активів та пасивів за строками до погашення;
- прийнятними значеннями для банківської системи більшості фінансових показників, які характеризують основні аспекти діяльності ВАТ «АРТЕМ-БАНК».

Рівень кредитного рейтингу ВАТ «АРТЕМ-БАНК» обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками, що зумовлює залежність Банку від фінансового стану невеликої кількості його клієнтів та може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- концентрацією ресурсної бази за основними кредиторами, що обмежує фінансову гнучкість Банку та посилює ризики ліквідності;
- значними ринковими ризиками, що зумовлено розміщенням майже всіх власних та залучених коштів у робочі активи, у тому числі з підвищеним ризиком (міжбанківські кредити у великих обсягах та цінні папери);
- погіршенням показників прибутковості Банку;
- посиленням впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниженням ділової активності в окремих секторах економіки, а також значним обсягом кредитів, наданих в іноземній валюті, що за умови девальвації національної грошової одиниці призводить до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно впливає на ліквідність та капіталізацію Банку.

Основні показники

Показник	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009	01.04.2009
Активи, млн. грн.	317,83	388,30	586,19	592,33	601,32	556,41	608,93	562,43
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	260,54	324,53	499,08	473,32	446,25	405,46	520,06	485,70
Кошти клієнтів, млн. грн.	125,02	166,13	340,93	353,07	381,28	328,48	352,21	314,11
Власний капітал, млн. грн.	38,46	75,75	77,81	79,36	77,82	79,23	80,49	80,06
Доходи, млн. грн.	45,48	51,40	67,78	20,23	39,57	58,91	79,11	23,30
Витрати, млн. грн.	44,15	47,16	62,72	18,68	36,40	54,32	73,26	23,73
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	2,00	5,39	6,99	2,05	4,42	6,19	8,00	(0,43)
Чистий прибуток, млн. грн.	1,33	4,24	5,06	1,55	3,18	4,59	5,85	(0,43)
Доходність активів (ROA) ¹ , %	0,42	1,09	0,86	-	-	-	0,96	-
Доходність капіталу (ROE) ² , %	3,46	5,59	6,50	-	-	-	7,27	-

¹ Значення ROA на звітну дату

² Значення ROE на звітну дату

Резюме

27 липня 2008 року на Загальних зборах учасників ТОВ «АРТЕМ-БАНК» (протокол №2 від 27.07.2008р.) з метою приведення організаційно-правової форми відповідно до вимог законодавства України прийнято рішення про реорганізацію ТОВ «АРТЕМ-БАНК» шляхом перетворення у Відкрите акціонерне товариство «АРТЕМ-БАНК». Статут Банку було зареєстровано 09.12.2008 р.

Протягом аналізованого періоду сума статутного капіталу Банку не змінювалась та складала 69 млн. грн. Структура власників також залишалася незмінною: згідно з даними звітності, станом на 01.04.2009 р. ТОВ «Парадигма» належало 94,9% капіталу Банку. Іншим 18 учасникам належить 5,1% капіталу Банку.

Частка ВАТ «АРТЕМ-БАНК» на ринку банківських послуг є незначною, проте за останні два квартали позиція Банку в ренкінгу НБУ за розміром чистих активів покращилась. Станом на 01.04.2009 р. за розміром чистих активів ВАТ «АРТЕМ-БАНК» посідає 49 місце серед 120 банків у IV групі банків (частка активів Банку у цій групі складає 0,8%).

ВАТ «АРТЕМ-БАНК» є регіональною банківською установою – станом на кінець I кварталу поточного року територіальні підрозділи відсутні. Наразі розвиток регіональної мережі не планується. Клієнтська база Банку залишається незначною.

Станом на 01.04.2009 р. Банком впроваджено 5 депозитних програм для своїх клієнтів. У свою чергу дію кредитних програм станом на кінець I кварталу призупинено. ВАТ «АРТЕМ-БАНК» є управителем трьох фондів фінансування будівництва з забудовниками. Картковий бізнес Банк розвиває, співпрацюючи з платіжною системою MasterCard. Загальна кількість карток в обігу за аналізований період збільшилась на 7% – до 3 817 одиниць.

Протягом аналізованого періоду ВАТ «АРТЕМ-БАНК» дотримувалося всіх економічних нормативів, встановлених НБУ. Значення нормативу адекватності регулятивного капіталу дещо зросло через проведення переоцінки субординованого боргу в іноземній валюті. Банк має достатні показники ліквідності. Проте високими залишаються нормативи максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента та на одного інсайдера. Значних змін інших нормативів не відбувалося – їхні значення перебували на прийнятному рівні.

Основу власного капіталу складає сплачений статутний капітал (86,2%) та загальні резерви Банку (7%). Коефіцієнт фондової капіталізації є прийнятним та станом на 01.04.2009 р. складає 60%. Проте рівень захищеності капіталу, як і раніше, залишається низьким – станом на кінець I кварталу поточного року коефіцієнт захищеності капіталу склав 3,3%. Рівень забезпечення активних операцій та кредитно-інвестиційних ризиків власним капіталом є задовільним. Здатність Банку самостійно генерувати капітал є обмеженою через низькі показники ефективності діяльності, що підвищує залежність подальшого розвитку ВАТ «АРТЕМ-БАНК» від внесків учасників.

Головною складовою зобов'язань є клієнтські кошти – 65,1%. У IV кварталі минулого року збільшенню зобов'язань Банку сприяла девальвація гривні. У січні-березні 2009 року спостерігалось скорочення зобов'язань майже за всіма складовими. Слід зазначити, що через відтік депозитів клієнтів та зменшення залишків коштів на поточних рахунках корпоративних клієнтів у гривнях, частка клієнтських коштів в іноземній валюті зросла майже до 70% (проти 45% станом на 01.10.2008 р.). Коефіцієнт клієнтської бази, порівняно з попереднім періодом, скоротився з 17,1% до 10,4%. Кредити, що отримані від міжнародних організацій, формують 20% зобов'язань ВАТ «АРТЕМ-БАНК». За умовами договору з нерезидентом-кредитором сума ліміту кредитної лінії складає 15 млн. євро строком погашення 01.10.2009 р. Станом на 01.04.2008 р. сума заборгованості за кредитом складала 9,5 млн. євро (еквівалент 96,5 млн. грн.).

Концентрація ресурсної бази за видами економічної діяльності знизилась та є прийнятною: станом на кінець I кварталу поточного року кошти підприємств будівництва формують 30,5% коштів, залучених на рахунки суб'єктів господарювання (проти 54,9% станом на 01.10.2008 р.). Проте через скорочення загальних зобов'язань Банку концентрація ресурсної бази ВАТ «АРТЕМ-БАНК» за основними кредиторами зростає та є високою: станом на 01.04.2009 р. на 20 найбільших кредиторів припадає майже 85% чистих зобов'язань Банку.

Питома вага строкових коштів у клієнтських коштах зросла до 84,1%. В свою чергу питома вага довгострокових депозитів складає майже 90%, що дозволяє ВАТ «АРТЕМ-БАНК» розміщувати кошти на тривалій термін. Концентрація клієнтського депозитного портфеля за основними вкладниками залишається високою: станом на 01.04.2009 р. питома вага депозитів 10 найбільших вкладників у депозитному портфелі склала 80%.

За I квартал поточного року спостерігалось скорочення активів на 7,6% – до 562,4 млн. грн. Головною складовою активів Банку є клієнтський кредитний портфель – 50,8% активів. Частка розміщених міжбанківських кредитів та депозитів в інших банках станом на 01.04.2009 р. склала 28,3% чистих активів. Майже 2/3 портфеля міжбанківських кредитів та депозитів формуються з довгострокових кредитів, наданих іншим банкам.

Портфель цінних паперів ВАТ «АРТЕМ-БАНК» повністю сформований інвестиціями в цінні папери у портфелі Банку на продаж. Загальна сума портфеля майже не змінилась та станом на 01.04.2009 р. складає 58,5 млн. грн. (або 10,4% активів), з яких 26 млн. грн. – облігації будівельної компанії, а 32,5 млн. грн. – акції підприємств. Майже всі цінні папери пройшли процедуру лістингу та мають II рівень лістингу (Українська міжнародна фондова біржа).

Якість активів ВАТ «АРТЕМ-БАНК» за аналізований період дещо погіршилась: питома вага негативно класифікованих активів (з урахуванням кредитів, класифікованих як «субстандартні») зросла до 25,9% чистих активів станом на 01.04.2009 р. Проте через погашення дебіторської заборгованості з придбання активів частка неробочих активів скоротилась з 15,1% станом на 01.10.2008 р. до 5,6% чистих активів станом на кінець I кварталу.

Клієнтський кредитний портфель майже на 70% сформовано кредитами корпоративних клієнтів. За строковістю переважають довгострокові кредити – 86,5% портфеля. Станом на кінець I кварталу 2009 року частка наданих клієнтам кредитів в іноземній валюті склала 72,6%. Слід зазначити, що значну частку кредитів населенню видано також в іноземній валюті (майже 90%), що, в умовах девальвації національної валюти та відсутності валютних надходжень у позичальників, суттєво збільшує ризик неповернення таких кредитів.

Банк не надає кредити за врахованими векселями та операціями РЕПО. Обсяг наданих гарантій є незначним – 1 млн. грн., або 0,9% регулятивного капіталу. Диверсифікація кредитного портфеля корпоративних клієнтів за напрямками економічної діяльності є прийнятною. Станом на кінець I кварталу 2009 року найбільша питома вага припадає на кредити підприємствам переробної промисловості (28,7%, або 77,5% капіталу I рівня).

Концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками залишається високою: станом на 01.04.2009 р. на 20 найбільших позичальників припадає 84,6% кредитного портфеля, або 324,4% капіталу I рівня, що зумовлює залежність Банку від фінансового стану його найбільших клієнтів.

Рівень резервування клієнтського кредитного портфеля було збільшено з 2,4% станом на 01.10.2008 р. до 3,8% станом на 01.04.2009 р. Якість кредитного портфеля є доброю: сума простроченої заборгованості у кредитному портфелі невагома. У структурі врахованого забезпечення за кредитними операціями переважає забезпечення у вигляді майнових прав на грошові депозити – 37,8%. Питома вага незабезпеченої частки (чистий кредитний ризик) вимог за кредитами залишається на високому рівні – 34,4%.

У структурі кредитного портфеля Банку за категоріями ризику спостерігається збільшення частки заборгованості, що класифікована як «субстандартна» – 34,7% станом на 01.04.2009 р. (проти 26,1% станом на 01.10.2008 р.). Сума «сумнівної» та «безнадійної» заборгованості за аналізований період не змінилась, їх частка відповідно склала 0,65%.

За рахунок скорочення залишків коштів на рахунках корпоративних клієнтів спостерігався відтік коштів з кореспондентських рахунків Банку, що призвело до зменшення частки високоліквідних активів до 8,2% чистих активів станом на 01.04.2009 р. Як і раніше, протягом аналізованого періоду залежності ВАТ «АРТЕМ-БАНК» від міжбанківського ринку не спостерігалось. Показники ліквідності перебували на прийнятному рівні.

Активи та пасиви Банку збалансовані за строками до погашення належним чином, проте ліквідність установи обмежується високою концентрацією кредитного портфеля, що може суттєво обмежити грошові надходження за умови погіршення фінансового стану окремих клієнтів. Також слід зазначити, що ВАТ «АРТЕМ-БАНК» встановлює ліміти на деякі банківські установи у значних обсягах, що може свідчити про ризиковану політику на міжбанківському ринку.

За результатами 2008 року ВАТ «АРТЕМ-БАНК» отримало 79,1 млн. грн. загальних доходів, що на 17% більше, порівняно з 2007 роком. У структурі загальних доходів Банку переважають процентні доходи, проте частка комісійних доходів за аналізований період зросла майже втричі – з 8% станом на 01.10.2008 р. до 24,6% станом на 01.04.2009 р. Суттєво зросли комісійні доходи від розрахунково-касового обслуговування клієнтів та інших банків, також Банком було впроваджено комісійні за операціями на валютному ринку та ринку банківських металів для банків.

Чисті витрати Банку за 2008 рік склали 73,3 млн. грн., що на 16,8% більше, ніж за 2007 рік. Основу витрат Банку формують процентні витрати, які в свою чергу на 63% складаються з витрат за строковими коштами клієнтів. У першому кварталі було суттєво збільшено відрахування до резервів під заборгованість за наданими кредитами. Питома вага загальних адміністративних витрат відповідно скоротилась до 16,3% витрат.

Чистий прибуток ВАТ «АРТЕМ-БАНК» за результатами 2008 року склав 5,8 млн. грн., що на 15% перевищило результат 2007 року. Проте, через формування резервів під активні операції Банку, за підсумками I кварталу 2009 року Банк зазнав збитків у сумі 0,43 млн. грн. Згідно з даними Банку станом на 01.01.2009 р. рентабельність активів Банку склала 1%, рентабельність капіталу – 7,3%. Чиста процентна маржа поступово зменшується та станом на кінець I кварталу складає 3,4%. Через зменшення адміністративних витрат та нарощення чистого комісійного доходу коефіцієнт ефективності діяльності банківської установи зріс до 184,3% станом на 01.04.2009 р.

Стратегією Банку на 2009 рік передбачено збереження своєї ринкової позиції у поточному рівні. Планом капіталізації Банку не передбачено значного росту власного капіталу – збільшення планується виключно за рахунок фінансового результату ВАТ «АРТЕМ-БАНК».

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ВАТ «АРТЕМ-БАНК» підтверджено на рівні «uaBBB-», прогноз «стабільний».

Генеральний директор

Дубко С. А.

Начальник відділу рейтингів фінансових установ

Коноплястий А. М.

Старший фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансових установ

Калашников О. В.

Додатки

Дані балансу ВАТ «АРТЕМ-БАНК», млн. грн.

	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08	01.01.09	01.04.09
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	12,02	12,40	14,70	19,92	28,29	40,01	31,29	25,18	24,76	35,19
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	77,64	136,28	245,24	208,42	205,32	200,58	207,63	181,62	220,86	170,19
Кредити клієнтам	20,07	37,61	49,43	131,87	282,83	281,54	236,73	219,76	291,52	285,73
Цінні папери	0,00	2,39	14,14	36,10	57,28	57,28	58,50	58,50	58,53	58,53
Довгострокові вкладення	1,75	2,06	4,04	4,13	26,79	26,68	26,57	26,49	26,46	26,37
Нараховані доходи	0,17	0,46	0,68	1,06	0,15	0,86	0,97	0,82	1,24	3,76
Резерви	-1,78	-1,62	-10,61	-13,69	-14,83	-15,18	-15,21	-11,85	-14,69	-17,77
Інші активи	0,19	0,14	0,21	0,48	0,36	0,55	54,83	55,90	0,25	0,44
Разом активів	110,06	189,73	317,83	388,30	586,19	592,33	601,32	556,41	608,93	562,43
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	0,00	0,00
Кошти банків	1,71	34,40	17,51	65,50	66,42	49,20	33,05	48,08	28,61	30,82
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	46,72	44,02	56,33	29,10	192,72	198,27	209,68	175,00	156,31	136,64
Кошти фізичних осіб	9,50	18,43	68,70	137,03	148,21	154,80	171,60	153,48	195,90	177,47
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	15,19	54,85	133,76	63,85	71,23	76,58	73,23	66,96	103,13	96,51
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	13,30	25,49	27,40	26,20	23,96	37,29	34,89
Нараховані витрати	0,37	0,80	2,77	3,29	2,72	4,90	4,11	3,44	3,60	4,61
Інші зобов'язання	0,10	0,10	0,31	0,48	1,61	1,82	5,63	2,26	3,61	1,43
Разом зобов'язань	73,59	152,60	279,37	312,55	508,39	512,97	523,50	477,18	528,44	482,36
Сплачений статутний капітал	36,00	36,00	36,00	69,00	69,00	69,00	69,00	69,00	69,00	69,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	0,01	0,48	1,13	2,51	3,75	3,75	5,64	5,64	5,64	5,64
Результат минулих років	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,06	0,00	0,00	0,00	5,85
Результати переоцінки	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансовий результат поточного року	0,47	0,65	1,33	4,24	5,06	1,55	3,18	4,59	5,85	-0,43
Всього власний капітал	36,48	37,13	38,46	75,75	77,81	79,36	77,82	79,23	80,49	80,06

Дані звіту про фінансові результати ВАТ «АРТЕМ-БАНК», млн. грн.

Показник	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08	01.01.09	01.04.09
Процентні доходи	9,93	22,04	39,57	44,60	56,26	18,08	34,91	50,56	67,76	17,23
Комісійні доходи	1,11	1,75	3,12	5,70	14,17	1,19	3,09	4,88	6,36	5,74
Результат від торговельних операцій	0,71	2,11	2,64	1,10	-2,87	0,87	1,42	3,24	4,71	0,28
Інші операційні доходи	0,01	0,03	0,08	-0,02	0,18	0,07	0,12	0,19	0,24	0,04
Інші доходи	0,00	0,00	0,07	0,02	0,05	0,02	0,03	0,03	0,04	0,01
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	11,76	25,94	45,48	51,40	67,78	20,23	39,57	58,91	79,11	23,30
Процентні витрати	2,60	12,17	22,70	30,16	39,52	12,97	23,40	35,09	45,97	12,57
Комісійні витрати	0,90	1,89	1,06	1,67	4,34	0,47	1,17	1,82	2,78	2,34
Інші операційні витрати	3,62	6,95	3,60	3,82	5,76	1,88	3,81	5,46	7,11	0,66
Загальні адміністративні витрати	2,07	4,33	6,95	7,53	10,47	2,92	6,36	12,54	17,82	3,87
Відрахування в резерви	1,78	-0,17	9,17	2,83	0,70	-0,06	0,41	-2,19	-2,56	4,28
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,33	0,13	0,67	1,15	1,93	0,50	1,25	1,60	2,15	0,00
Всього витрат	11,30	25,29	44,15	47,16	62,72	18,68	36,40	54,32	73,26	23,73
Чистий прибуток	0,47	0,65	1,33	4,24	5,06	1,55	3,18	4,59	5,85	-0,43